

CQA doo
konsalting

NE ČEKAJTE SVOJE
ISKUSTVO
ISKORISTITE NAŠE

Osnovni principi vezivanja zarada za učinak zaposlenih sa primerima iz prakse

Slavoljub Petrović, „CQA” doo

*Poslovno – naučna regionalna konferencija
„Zarade i modeli nagrađivanja zaposlenih u zemljama jugoistočne evrope“
Beograd 26. i 27.05.2016.*

„CQA” d.o.o. - osnovni podaci

Preko 90 projekata standardizacije

ISO 9001, ISO 14001, OHSAS18001, ISO 17025, ISO 13485, ISO 20000, FSC, ISO 22000, ISO 27001

Reinženjering sertifikovanog sistema

11 preduzeća

Preduzeće osnovano 6.6.2005. godine

Povezivanje ličnog dohotka sa rezultatima rada

10 preduzeća

Finansiranje

14 projekata finansirano od strane Evropske banke: 50% granta do 10.000€

Korisnici usluga

- Državne institucije:
- Privatna preduzeća (62 - 61,54%):

Osnovna očekivanja vlasnika i zaposlenih

1. Vlasnik

- Stabilno poslovanje
- Rast profita

2. Rukovodioci

- Definisane jasne ciljeve
- Ovlašćenja da mogu preduzimati adekvatne mere u cilju poboljšanja stepena ostvarenja cilja

3. Izvršioc

- Obezbeđenje jednoznačnih kriterijuma uspešnog rada
- Mogućnost poboljšanja procesa rada
- Adekvatno nagrađivanje u skladu sa rezultatima rada

„Ako želiš nekoga da ubediš u nešto, ne računaj na njegov intelekt već na njegov interes“

Bendžamin Frenklin

Osnovni razlozi nezadovoljstva zaposlenih

Univerzitet Illinois iz Čikaga:

- 1. Posao ili radno mesto nisu ispunili očekivanja**
- 2. Nejasna obostrana očekivanja**
3. Početak ili kraj poverenja
4. Neslaganje posla i ličnosti
5. Premalo obuke i povratne informacije
6. Suviše malo prilika za razvoj i napredovanje
- 7. Osećanje da niste vrednovani i da vaš rad nije priznat**
8. Stres zbog previše posla i neravnoteže između poslovnog i privatnog života.
- 9. Gubitak poverenja u top menadžment**

Osnovni koraci kod definisanja sistema povezivanja plata sa učinkom zaposlenih

Da bi se obezbedila objektivnost kriterijuma neophodno je realizovati sledeće aktivnosti:

1. Definirati (propisati) procese rada sa jasnim kriterijumima uspešnog rada i jednoznačnim ovlašćenjima i odgovornostima svih zaposlenih
2. Formirati tabelu ovlašćenja i odgovornosti zaposlenih
3. Definirati kriterijume korekcije plata
4. Pre praktične primene izvršiti testiranje tokom tri meseca rada

Osnovni principi povezivanja plata sa učinkom zaposlenih

Prilikom definisanja sistema povezivanja plata sa učinkom neophodno je zadovoljiti osnovne principe:

1. jednoznačnost kriterijuma
2. definisanje više kriterijuma u skladu sa brojem procesa u kojima se učestvuje
3. upoznavanje zaposlenih sa kriterijumom pre njegove primene
4. mogućnost pozitivne ali i negativne korekcije plate

Jednoznačnost kriterijuma

- Izbaciti: „lojalnost firmi“, „skoncentrisanost u toku rada“ ili „uložen veliki trud“ - izaziva konfuziju i mogućnost zloupotrebe
- Praćenje performansi u odnosu na plan ili upoređenje sa prethodnim ostvarenjem: „Smanjenje škarta u proizvodnji za 10% u odnosu na procenat škarta u prethodnom mesecu“ - nije praktično za sve kriterijume
- Definisati nepromenljive parametre na mesečnom nivou.
- Vezivanje učinka za lični dohodak mora da bude iskazano u odnosu na ostvarenje definisanog cilja: „Smanjenje (povećanje) nenaplaćenog potraživanja za 2% vrši se povećanje (smanjenje) plate od 5%.“

Definisanje više kriterijuma po radnom mestu

- Kriterijum za obračun plata mora da se odnosi na performansu na koju zaposleni ima uticaja
- Svaki zaposleni učestvuje u realizaciji više procesa
- Obezbediti objektivno praćenje stepena ostvarenja performansi (preko zapisa)
- Obezbediti da zaposleni bez previše utroška vremena i energije može proceniti stepen ostvarenja cilja
- Izbacite paušalnu ocenu uspešnosti rada od strane rukovodioca (uglavnom se određuje bez kriterijuma, subjektivna je i ne može se potkrepiti numeričkim podacima)

Mogućnost pozitivne ali i negativne korekcije plate

- Navedene kriterijume primenjivati u vreme kada preduzeće ostvaruje dobre rezultate.
- Umesto linearnog povećanja plata od recimo 20% :
  1. - Ostaviti dosadašnji lični dohodak
  2. - Fond od 20% plate se koristi kao nagrada za ostvarenje ciljeva.
- U mnogim slučajevima vrši se ograničenje isplate nagrade (kazne) na određeni procenat. Npr. Radnik čiji rezultati rada zahtevaju uvećanje plate za 45% bi u tekućem mesecu po obračunu dobio dozvoljenu isplatu uvećanja od 30% a naredni mesec bi startovao sa učinkom od 115%.

Primeri iz prakse – ostvareni rezultati

„Perihard inženjering“

Nakon primene principa obračuna Id- u skladu sa postignutim rezultatima od septembra 2008. godine ukupni učinak na nivou firme je sledeći:

1. U periodu od 3 meseca povećana prosečna realizacije prodaje za 13,78%
2. Nenaplaćena dospela potraživanja su smanjena za 12,35%

„Oracalpolikarbonati“

- Uspostavljen sistem vezivanja plata za učinak zaposlenih 2012. god.
- Dugoročni efekti:
  - lideri u branši sa prometom većim za 20% od prvog konkurenta
  - rast prodaje u proseku za 20%
  - proširenje kapaciteta (RJ Kragujevac, Podgorica)
  - proširenje delatnosti (prodaja mašina za štampu)

Specifičnosti preduzeća

Prilikom definisanja kriterijuma moraju se uzeti u obzir specifičnosti poslovanja.

Čak i kod preduzeća iz iste delatnosti nemoguće je „kopirati“ kriterijume, jer oni neće doneti iste rezultate

Specifičnosti se odnose na:

- Sistem planiranja i razvoja
- Broj i promet „strateških“ kupaca
- Kvalitet i samostalnost zaposlenih
- Uticaj vlasnika prilikom rada sa poslovnim partnerima

Definisanje osnovnog kriterijuma korekcije plate

Oracal polikarbonati, Perihard inženjering, apotekarska ustanova Zdravlje:

- stepen realizacije plana prodaje

Eurotranslate:

- Sredstva za isplatu ličnog dohotka definišu se preko procenta ukupne prodaje

Dodatni kriterijumi (važi kod svih):

- - % dospelog nenaplaćenog potraživanja
- - bonusi kod novih klijenata

Bonusi kod novih poslova

Jednostavan princip – dati određeni procenat od ostvarene razlike u ceni (ili ukupne vrednosti prodate robe) za svakog novog kupca

Potrebno je definisati:

- a) Koji period se posmatra (tri, šest ili devet meseci)
- b) Koliki % pripada nadležnom menadžeru prodaje
- c) Uključiti „penale“ u slučaju kašnjenja kupca kod plaćanja

Npr: 10% od ukupno fakturisane vrednosti tokom prvih šest meseci, umanjeno za 20% dospelih nenaplaćenih potraživanja

Specifičnosti kod novih kupaca

Perihard inženjering

- Posao se sklapa na 3 do 5 godina
- Troškovi nabavke hardvera padaju na teret Periharda
- U pregovorima mogu učestvovati četiri osobe (kontakt, snimak stanja, izrada ponude, održavanje ugovora)
- „pokrivanje troškova“ se očekuje tek u drugoj polovini ugovora

Šta se dešava sa pogrešnom procenom zarade?

Oracal polikarbonati:

U realizaciji plana prodaje učestvuju referenti prodaje ali i regionalni menadžeri prodaje koji posećuju kupce

Kriterijumi kod zaposlenih u nabavci

- **VIP artikli**

- definisanje VIP artikla (Paretov dijagram) : od 700 artikala u asortimanu 115 čini 85% vrednosti realizovane prodaje
- Vezivanje plate za: koeficijent obrta i propuštenu prodaju

- **Mrtav lager**

- definisanje mrtvog lagera u zavisnosti od ukupnog koeficijenta obrta magacina (npr artikli kod kojih je očekivani „izlaz“ zalihe duži od godinu dana
- Vezivanje plate za stepen smanjenja vrednosti mrtvog lagera u skladu sa definisanim ciljem

- **Uvođenje novih dobavljača (zamena postojećih)**

- Vezivanje plate za ostvarene uštede u periodu od 3 meseca (neophodni kontrolni parametri – škart, pogrešna isporuka, kašnjenje kod isporuke,..)

Proizvodnja

Uobičajeni kriterijumi:

- Ostvarenje plana proizvodnje
- Smanjenje škarta
- Probijanje radnog naloga (vreme i utrošeni materijali)
- „Vezivanje“ faze rada kod utvrđivanje neusaglašenosti tokom proizvodnje:
  - A) radnici koji utvrde greške iz prethodnih faza rada dobijaju povećanje plate za 3% za svaku utvrđenu grešku
  - B) radnici kod kojih je utvrđena greška tokom proizvodnje imaju smanjenje plata za 3% za svaku grešku
  - C) ako kupac utvrdi grešku (priznata reklamacija) smanjenje plate za 10%

Specifičnosti u proizvodnji

Štamparija Albomina:

Radnici su plaćeni po učinku (obračunava se potrebno vreme po normativima a ne po provedenom vremenu)

- Kriterijum efikasnosti:
  - a) Ako je vreme po učinku od 85% - 90% od provedenog vremena: bez korekcije plate
  - b) Za svaki % efikasnosti veći od 90% povećanje plate po 3%
  - c) Za svaki % efikasnosti manje od 85% smanjenje plate po 3%

Drugi sektori - efikasnost organizacije

Eurotranslate :

Project Managers:

- Efikasnost raspodele posla i učinak lektora
  - Četvrtina prosečnog učinka lektora (%) u nedelji u kojoj je PM raspoređivao projekte (efikasnost u radu lektora)
- Greške kod freelance –ra: manje od 1000 reči ili nije naveden obim / broj reči / vreme / strana projekta
  - Kriterijum je baziran na % preuzetih projekata i relativnom procentu utvrđenih grešaka

Zaključak

Principom vezivanja plata za učinak obezbeđuje se:

- **definisanje jasnih i jednoznačnih očekivanja od zaposlenih**
- **mogućnost zaposlenih da objektivno sagledaju i ocene rezultate svog rada**
- **mogućnost rukovodioca da objektivno procene potrebnu obuku i druge mere za poboljšanje performansi zaposlenih**
- **„projektovanje” karijere zaposlenih**

**Zadovoljstvo zaposlenih je osnovni preduslov za poboljšanje performansi procesa u kojima učestvuju.
Posledica pojedinačnog poboljšanja performansi su bolji rezultati poslovanja preduzeća.**

Hvala na pažnji

„CQA” d.o.o.

Luja Adamiča 26d/13

11070 Novi Beograd

Republika Srbija

+381 (0) 63 317 422

slavoljub.petrovic.cqa@gmail.com

www.cqakonsalting.com

